

ARTICULUS V.

QUÆNAM SACRAMENTI CONFIRMATIONIS FORMA SIT?

Sicut in assignanda hujus sacramenti materia, ita in statuenda forma sententiæ variant. Qui adæquatam Confirmationis materiam esse solam illam impositionem manuum docent, quæ earumdem extensione super confirmandos fit, formam essentialem in sola illa oratione statuunt, quam profert tunc episcopus invocando Spiritum sanctum ad robur: *Omnipotens, sempiternæ Deus*, etc. Qui vero hanc præviam extensionem manuum materiam solum partialem tradunt, quæ cum unctione unam totalem constituat, duplicem pariter formam partialem asserunt, sic ut oratio illa: *Omnipotens, sempiternæ Deus* respondens priori extensioni manus, cum verbis hisce, quæ unctioni respondent: *Signo te signo crucis*, etc. formam constituat essentialem adæquatam. Qui porro unctionem solam dicunt Confirmationis materiam, his forma in solis verbis unctionem comitantibus sita est: *Signo te signo crucis*, etc.; apud Græcos autem: *Signaculum doni Spiritus sancti*, ubi juxta idiomatis genium subauditur: *Ecce*; vel: *Tibi datur*. Tandem qui materiam in unctione et impositione manus indistincta reponunt, eandem, quam præcedens sententia, formam assignant: *Signo te*, etc.

178. *Dico I.* Oratio respondens præviæ extensioni manus super confirmandos nullo modo ad formam essentialem pertinet.

Prob. 1º. Prævia illa manuum extensio, ex dictis supra, non est essentialis hujus sacramenti materia; nequidem partialis; ergo nec oratio illa rationem formæ habet, utpote quæ materiam suam comitari debet.

2º. In Sacramentario monasterii Moysacensis, quod ad minus ætatem 800. annorum fert, edito cum pluribus aliis a MARTENE cap. 2. art. 2. nulla plane legitur oratio, nisi unica, quæ Confirmatione peracta recitanda dicitur: *Deus, qui Apostolis tuis*, etc.; ergo tunc non censebatur habere rationem formæ oratio illa: *Omnipotens, sempiternæ Deus*, etc.

3º. Forma non potest proferri ab alio, præterquam ministro; sed oratio illa prævia aliquando recitari consueverat a presbytero baptizante statim post Baptismum, antequam ad confirmandum episcopus accederet, ut ostendit laudatus MARTENE art. 3. ex codicibus antiquissimis et probatis. Quia referente eodem, Tom. 1. L. 1. de antiquis Ecclesiæ Ritibus, dicta oratio recitabatur in ecclesia, in qua conferebatur Baptismus; deinde vero in alia ab episcopo dabatur Confirmatio: sed non apparet, quomodo oratio illa dicta in ecclesia Baptismi a presbytero baptizante, possit habere rationem formæ respectu extensionis manus super confirmandos factæ ab episcopo in altera ecclesia.

179. *Dico II.* Forma Confirmationis sunt apud Latinos tantum verba, quæ unctioni respondent, hæc vel æquivalentia: *Signo te signo crucis, et confirmo te chrismate salutis, in nomine Patris*, etc. Apud Græcos: *Signaculum doni Spiritus sancti*.

Prob. 1ª. pars. Forma sacramenti in iis consistit verbis, quæ determinant materiam ad significandum et producendum effectum sacramenti: atqui relata verba id faciunt; ergo. *Prob. min.* Confirmationis effectus enim est, robur spirituale ad christianam militiam, et tuendum instar strenui militis nomen, fidemque Christi; sed dicta verba, *signo te*, etc. vel æquivalentia determinant materiam ad hunc significandum effectum, sicut illa in Baptismo: *ego te baptizo*, etc. determinant ablutionem. Breviter id ostendit in Decr. Conc. FLORENT. *Effectus hujus sacramenti est, quia in eo datur Spiritus sanctus ad robur; sicut datus est Apostolis in die Pentecostes; ut videlicet Christianus audacter Christi confiteatur nomen. Ideoque in fronte, ubi verenditiæ sedes est, confirmandus inungitur, ne Christi nomen confiteri erubescat, et præcipue crucem ejus, qui Judæis quidem est scandalum, gentibus autem stultitia, secundum Apostolum, propter quod signo crucis signatur.*

Porro formam illam, *signo te*, etc. non tantum EUGEN. IV. refert in Decr. ad Armen.; sed et pleraque Ritualia a sec. VIII., Ordo Romanus; Pontificale vero ECBERTI: *Accipe signum crucis chrismate salutis in Christo Jesu in vitam æternam.* CATURIGENSE: *Confirmando et consigno te in signum crucis, in nomine Patris*, etc. MOYSACENSE, aliaque plurima apud MARTEN., MORIN., MENARD. Igitur cum forma illa nec ab aliquo Pontifice, nec Concilio instituta legatur, juxta pervulgatam AUGUSTINI regulam non immerito ad Apostolos refertur.

180. *Prob. 2ª. pars.* Quia hæc Græcorum forma antiquissimæ ætatis est, approbata a Conciliis et Pontificibus Romanis; asseritur enim in Conc. generali II. sive Constantinopolitano I. Can. 7. (Labb. t. 2. p. 952.) ubi inquit: *Arianos... signatos, sive unctos primum sacro chrismate et frontem, et oculos, et nares, et aures, et eos signantes dicimus: Signaculum doni Spiritus sancti.* Neque hic Concilium de sola hæreticorum reconciliatione agit; nam S. CYRILL. catech. 18. n. 33. verba illa Confirmationi tribuit; nec unquam Græci chrismationem adhibuerunt, nisi in Confirmatione sola, ut ex eorum liquet Eucharlogiis a GOARIO divulgatis. Deinde quoties in Conciliis de unione Græcorum actum est, nunquam hæc eorum forma vel ad crisin vocata est, etsi MARCUS Ephesinus in Conc. FLORENT. retulisset, Græcos sub ea forma administrare Confirmationem. Quin deputata Cardinalium Congregatio ad examen Ritualis Græcorum ab URBANO VIII., quoad Græcorum materiam et formam in Confirmatione nihil censuit innovandum; unde quoad hoc caput recusum fuit Rituale integrum.

Præterea forma Græcorum omnino sacramenti effectum significat; nam 1º. Per *signaculum* significatur character. 2º. Per hæc *doni Spiritus sancti*, gratia roborans ad fortiter consistendam fidem, hujusque causa Spiritus sanctus. 3º. Exprimitur persona confirmans, et quæ confirmatur; cum enim minister dicit: *Signaculum doni Spiritus sancti*, juxta genium idiomatis græci idem sonat, ac: *Ecce donum*; vel: *do, datur tibi*, per meum ministerium; velut si eleemosynam petenti porrigens nummum dicas: *Ecce nummum.*

Neque dicas: CLEMENS VIII. et BENEDICT. XIV. Constit. 57. Tom. 1. Bullarii sui diserte mandant, ut Latini baptizatos, et a Græcis presbyteris chrismate in fronte consignatos confirmet sub Latinorum forma; ergo Græcorum formam censuerunt nullam; nam

R. N. *Cons.* Uterque enim Pontifex loquitur de presbyteris Græcis, de gentibus sub jurisdictione Romani Pontificis tanquam Patriarchæ Occidentis : sed his presbyteris non est ceu ministris *extraordinariis* a Pontifice concessa confirmandi facultas; igitur sacramentum est nullum, non defectu formæ, sed ministri.

181. *Obj. I.* Conclusio adversatur 1°. Scripturæ sacræ. 2°. Traditioni; ergo.

Prob. 1^a. pars. Juxta S. Scripturam forma Confirmationis deprecatoria est : atqui forma a nobis tradita indicativa est, non deprecatoria; ergo. *Prob. M.* Quia Act. 8. dicitur : *Orabant pro eis, ut Spiritum sanctum acciperent*; ergo debet esse deprecatoria forma; sicut Extremæ Unctionis formam esse deprecatoriam colligitur hinc, quia Jac. 5. dicitur : *Orent super eum, ungentes eum oleo.*

Prob. 2^a. pars. 1°. Ante sec. VIII. nusquam formæ illius : *Signo te*, etc. apud Scriptores reperitur vestigium, nec in Sacramentario S. GREGORII sec. VI.; ergo. Quin S. AMBROS. L. 2. de Sacram. cap. 7. n. 24. formam refert pure deprecatoriam : *Mersisti, inquit, venisti ad sacerdotem : quid tibi dixit? Deus, inquit, Pater omnipotens, qui te regeneravit ex aqua et Spiritu sancto, concessitque tibi peccata tua, ipse te ungat in vitam æternam.* Imo ALCUIN. L. de divin. Offic. cap. de Sabbat. sancto, Confirmationis hunc ritum refert : *Hac finita oratione facit crucem de chrismate cum pollice in singulorum frontibus dicendo : in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.* Ubi nihil de his verbis : *Signo te ; confirmo te*, etc.

2°. Plures SS. Patrum, velut CYPRIAN. epist. 73. ad Jubaianum n. 9. AMBROS. L. 3. de Sacram. cap. 2. n. 8. HIERON. Dial. adversus Lucifer. n. 9. AUG. L. 15. de Trinit. c. 26. n. 46. aiunt, Spiritum sanctum dari per *orationem episcoporum*; ergo.

3°. Demum ab ipso sec. VIII. data forma varie immutata legitur; nam Pontificale GELASIAN. habet : *Signum Christi in vitam æternam : confirmet te Deus*, etc. PICTAVIENSE ANNOPIUM 800. et supra : *Signat te Deus sigillo fidei suæ in confirmationem fidei suæ*; MOYSACENSE : *Confirmo te signo crucis : in nomine Patris*, etc.

182. R. N. *Ant. Ad prob. 1°. p. R. N. M.* Refertur quidem Act. 8. orasse Apostolos, ut Samaritani acciperent Spiritum sanctum; sed, utrum ea oratio fuerit ipsa forma, vel tantum oratio præparatoria, exinde præcise nequit colligi. Sed potius fuisse præparationem, videtur inde suaderi, quia ibidem non orationi, sed impositioni manus Spiritus sanctus tribuitur : *Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum sanctum.* Et Act. 19. sine orationis alicujus mentione dicitur : *Cum imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos.* Quod vero forma Extremæ Unctionis debeat esse deprecatoria, ex his præcise verbis : *orent super eum*, certo id inferri nequit; cum omnium sacramentorum formæ, etsi sensum indicativum habeant, possint tamen aliquo modo dici oratio, ut dicemus infra; sed ex verbis illis, juncta traditione Apostolica, et Ecclesiæ praxi.

183. *Ad prob. 2°. p. R. Quoad 1um N. Cons.* Constat enim de prioribus Ecclesiæ seculis, SS. Patres sacramentorum formulas nec divulgasse, nec

scriptis mandasse, ut diximus alibi (Tr. de Sacr. in gen.). Unde et S. DIONYS. inquit L. de Eccles. Hier. cap. 7. part. 3^a. §. 10. *Invocationes perfectivas, h. e. verba, quibus sacramenta perficiuntur, nefas est scripto interpretari, et arcanum eorum sensum, virtutesque, quas Deus in iis operatur, e secreto in publicum efferre.* Et INNOCENT. I. epist. ad Decentium c. 3. (Labb. t. 2. p. 1246.) ait, religionis proditorem esse, qui Confirmationis formulam scriptis mandaverit : *Verba dicere non possum, ne magis prodere videar, quam ad consultationem respondere.* Quoad alia vero secula, quibus Ecclesia dilatari, et pace frui cœpit, insuper est ratio, quod sacramentorum formulæ, utpote breves, usu juxta veterem disciplinam arcani semel inducto, potius mandarentur memoriæ. Et vero idem dici debet ab omnibus; nam teste MABILONIO et MARTENIO, in pluribus Liturgiis et Ritualibus Manuscriptis antiquissimis non extat forma consecrationis; subin abest forma absolutionis, ut in ipso sacramentario GREGORII juxta superius dicta de materia hujus sacramenti; ac usque ad finem seculi VI. altum est de forma Baptismi apud Scriptores silentium, abestque in pluribus post sec. VI. Ritualibus : sicut igitur hinc non sequitur, formam illam : *ego te baptizo*, etc. non fuisse primis seculis in usu Ecclesiæ; ita neque illam Confirmationis. Ac proinde ex illo Scriptorum silentio duci nequit argumentum efficax.

Quoad 2um. R. Oratio illa ex S. AMBROSIO relata non erat episcopi confirmantis, sed sacerdotis verticaliter ungentis post Baptismum. Constat 1°. Quia illa AMBROSII verborum formula revera ipsissima est, quæ in unctione verticali fieri solita, ut apparebit, et hanc, et illam, quæ in Sacramentario Gregoriano, Ordine Romano, Libro de divinis officiis, AMALARIO et hodiernis Ritualibus refertur, inter se comparanti. 2°. Quia ex S. AMBROSIO L. de Mysteriis cap. 6. n. 29. illa unctio, cui respondebat ista oratio, dabatur baptizato ante indumentum candidum : *Post hæc* (egressum e fonte baptismali), *ascendisti ad sacerdotem, considera, quid secutum sit. Nonne illud, quod ait David : Sicut unguentum in capite, etc.* Subjicit vero statim initio capitis 7. : *Acceptisti post hæc vestimenta candida, etc.* Sed unctio, quæ neophytorum ablutionem, eorumque oblationem sacerdoti proxime sequebatur, verticalis erat, ceremonia Baptismi pedissequa, ut constat ex Ordine Romano : *Ut autem surrexerint a fonte, illi, qui eos suscipiunt, offerunt eos uni presbytero. Ipse vero presbyter facit de chrismate crucem cum pollice in vertice eorum, etc.* Dicitur hic dicta oratio. *Et dat singulis stolam candidam dicens : Accipe vestem candidam, et immaculatam, quam perferas ante tribunal Christi.* Deinde duci jubentur ad episcopum confirmandi.

ALCUINUS tandem se refert ad Ordinem Romanum; sed in hoc hæc verba referuntur, unctioni in modum crucis respondentia : *Confirmo te in nomine Patris*, etc. Unde vel lapsus est memoria ALCUINUS, vel mendosa est ejus editio.

184. *Ad 2um.* R. N. *Cons.* Quia Patres per orationem et invocationem formam ipsam intelligunt, qualiscumque sit; quia constat verbis sacris, quæ Christi dignificata sunt meritis, et quia Christi continent orationem, qua rogavit Patrem, ut, quoties proferuntur a suis ministris, suo prolata nomine censeantur; unde habent vim infallibiliter impetrandi, et confe-

rendi effectum : sicque semper verba formæ, etiam indicativæ, sunt tacita oratio et invocatio. Sic etiam Patres Eucharistiam oratione consecrari dicunt; confici corpus Christi per orationem et signum crucis, ut S. JUSTIN. M. Apol. 2^a. (al. 1^a. n. 66.) S. CYRIL. catech. 19. n. 7. et 23. n. 7. At certe forma consecrationis indicativa est.

185. Ad 3um. R. Has formas non esse quoad sensum substantialiter diversas; sicut neque illa Græcorum ab altera Latinorum differt substantia, et quoad significandi modum. Neque hinc inferas : ergo et valebit Baptismus collatus sub forma : *Ego te baptizo in nomine Trinitatis*; vel, *trium personarum divinarum*, quia hæc verba videntur æquivalentia his : *in nomine Patris*, etc. nam etsi hæc similiaque quoad substantiam sint æquivalentia; non tamen sunt quoad modum significandi; quia Christus trium personarum invocationem *distinctam* et *explicitam* requisivit ad essentiam Baptismi, ut nobis constat ex verbis Christi Matth. ult. non quidem nude ac secundum se præcise sumptis, sed una cum traditione Ecclesiæ.

CAPUT II.

DE MINISTRO, SUBJECTO, PROPRIETATIBUS CONFIRMATIONIS.

Princeps in hoc capite controversia de ministro est. Minister vero Confirmationis duplex est; *ordinarius*, qui vi Ordinis sui potestatem completam habet, ad conferendum valide hoc sacramentum; *extraordinarius*, qui vi Ordinis sui conferendi hujus sacramenti potestatem non nisi inchoatam et incompletam habet, quæ, ut sacramentum conferat valide, perfici complerique debet dispensatione legitima. De utroque movetur quæstio. Post Concil. FLOR. et TRID. ordinarius Confirmationis minister episcopus dicunt uno ore Catholici : negant post obtritos Wicleffistas et Hussitas Lutherani et Calvinistæ, duce Photio patriarcha Constantinop. schismatico, qui sec. IX. ad Bulgaros recenter ad catholicam fidem conversos, misit presbyteros, qui illos hoc unguento consignarent, contendente presbyteros esse ordinarios Confirmationis ministros. Quod graviter tulit indignaque, ac merito NICOLAUS I. summus Pontifex, reprobans factum, mittensque Legatos, qui Bulgaros iterum confirmarent. Orthodoxos inter Theologos solum de *extraordinario* ministro instituitur quæstio, utrum is esse possit quicumque presbyter ex dispensatione summi Pontificis?

ARTICULUS I.

QUIS MINISTER CONFIRMATIONIS ORDINARIUS?

186. *Dico*. Minister ordinarius Confirmationis est solus episcopus. Est de fide ex TRIDENT. Sess. 8. Can. 1. *Si quis dixerit, ordinarium ministrum (Confirmationis) non esse solum episcopum; anathema sit.* Idem ante dixerat FLORENT. in Decreto.

Prob. I. Scriptura sacra. Act. 8. Petrus et Joannes mittuntur in Samariam, ut, quos Philippus diaconus baptizaverat, confirmarent. Act. 19. Paulus eos, qui baptizati fuerant, per semetipsum confirmat, quo tempore tamen non deerant presbyteri, ut colligitur ex Act. 15. Ex quo constanter censuit Ecclesia, praxique docuit, non alium esse ordinarium Confirmationis ministrum, præterquam episcopum.

Respondet 1°. Durandus ex Act. 8. nihil concludi posse, quia Apostoli erant sacerdotes et episcopi; ex textu vero non posse colligi, utrum confirmarint tanquam sacerdotes, vel episcopi.

Verum etsi textus hoc non distinguat clare; recte tamen eos qua episcopos confirmasse colligitur inde : 1°. Quia Scriptura nunquam tribuit hoc officium, nisi solis Apostolis, cum officia alia, ut prædicandi, baptizandi, tribuat ministris inferioribus aliis. 2°. Quid alias opus erat, ut ex Jerusalem venirent, si presbyteri et diaconi potuissent manus imponere æque, ac episcopi. 3°. Quia eos qua episcopos hoc sacramentum administrasse, constat ex sensu et praxi Ecclesiæ, quæ legis divinæ optima interpretis est.

Respondet 2°. Calvinus. Quod fecerunt Apostoli, non potest tribui episcopis, quia episcopi non sunt Apostoli : vel si episcopi dicantur successisse Apostolis, æque his successerunt presbyteri; alias non liceret presbyteris, sed solis episcopis communicare sub utraque specie, quia soli apostoli utramque speciem in Cœna Domini acceperunt.

Sed etsi episcopi non sint Apostoli; in munere tamen episcopali successerunt Apostolis, ut constans habet Ecclesiæ sensus, docetque HIERON. epist. 41. ad Marcellam n. 3., AUG. in Ps. 34. n. 32. ad hæc verba : *Pro patribus tuis nati sunt tibi filii*; et alii passim.

Alterum vero hinc corrui : 1°. Quia Apostoli in ultima Cœna tantum presbyteri facti sunt; episcopi vero primum post resurrectionem, cum eis diceretur Joan. 20. *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos.* 2°. Etsi presbyteri successerint in aliqua re Apostolis; non tamen in omnibus et simpliciter; idque patet tum ex praxi; si quis enim petat, quis successerit S. Petro? Respondent omnes : episcopus Romanus. Quis Joanni? episcopus Ephesinus, sicque porro; tum ex testimoniis veterum, qui episcopos aiunt successisse Apostolis, non idem enuntiant de presbyteris; tum ex ipsa potestate ordinaria, ratione cujus succedunt Apostolis. Auctoritas Apostolica complectebatur omnem potestatem ecclesiasticam; erant enim 1. christiani; 2. sacerdotes; 3. summi sacerdotes, vel episcopi; 4. summi sacerdotes ubicumque, in toto orbe; poterant enim ubique prædicare, baptizare, ordinare, etc. Ex illis quatuor posterius erat in solo Petro ordinarium, in aliis extraordina-